

Tierp 2 (Tierps socken)

Poststation 1963-10-01--1974-09-30

En av vårt lands sista poststationer enligt den äldre terminologin inrättades i Tierps kyrkby den 1 oktober 1963. Den fick namnet Tierp 2 (omnämnd även i det inledande avsnittet i detta häfte i anslutning till äldre framställningar om en poststation i kyrkbyn). Poststationen blev dock förhållandevis kortlivad och föreståndaren Ebba Nytröm fick uppleva dess indragning den 30 september 1974.

G. Hallserius

Konofänöman.

Sjukarby pr Tierp den 20. XI 1897.

Herr Postmästaren i Riddaren
Lars Flodman.

Med afseende på Tierp by m.fl.
Norslund boar anstans till Kongl. Ge-
neral Poststyrelsen om utdrag post-
gång för vissa delar af socknen
bedes juaf för nämnda att omif sy-
nes vara tillräckligt med land-
beflyding på samma gång som
behöflig samt att den kan in-
rättas mot högst 50 öre per gång.

Norslund
G. Hallserius

POST- historia från

TIERPS KOMMUN

Erik Lindgren

Posthistorisk skriftserie 176

Häftet i den posthistoriska serien görs för hand från början till slut. De kan därför sinsemellan vara något olika och var för sig ha ett eller annat skönhetsfel. Upplagan är mycket låg, beroende på efterfrågan. Den varierar i allmänhet mellan 10 och 30 exemplar. Förlagorna skrivs med Amstrad ordbehandlare PCW 8512 och tillverkas i efterfrågat antal utöver sju skriptexemplar på en bordskopiator mita DC 1001. Skulle det exemplar Du har fått i Din hand vara ofullständigt eller felaktigt, ber jag Dig vara vänlig underrätta mig så att jag kan byta ut det.

Erik Lindgren

Copyright: Erik Lindgren 1991

Detta häfte är inte avsett att ge någon heltäckande bild av Postens utveckling inom Tierps kommun. Avsikten är i stället att visa några exempel på hur invånare i några av de åtta församlingarna inom nuvarande kommunens gränser fått uppleva förändringar i takt med samhällets utveckling och hur de ibland måst kämpa för drägliga postförhållanden. Bortsett från sådana kulturhistoriska inslag kan häftet i viss mån tjäna som vägledning för hembygdssamlade filatelisterna. Postanstalterna redovisas i den ordning de kommit till tidsmässigt. I några fall anger jag ärendenas diarienummer. Därigenom kan intresserade läsare fördjupa sig vid besök på Postens centralarkiv genom att referera till numren vid kontakt med tjänstemännen där.

Tierp

Förvaltn.postkontor 1645--1876-09-30
1902-04-01--1967-09-30
Postexpedition 1967-10-01--1977-06-01
(Lokal)postkontor 1977-07-01--

Med namnet Wesland återfinns ett postkontor i 1645 års brevtaxa. I den 23 år senare utgivna taxan har namnet ersatts med Tierp. Förändringen antas ha ägt rum 1652 i samband med att postbonden Per Ericsson i Gryttjom fick överlämna posträttigheterna till greve Johan Oxenstiernas befallningsman Erik Persson i Yfre. Även denne torde ha varit postbonde men med förmåga att klara de göromål som hängde samman med sortering och kartering av post. Hans änka Karin Jönsdotter Planting svarade för posten från 1669 till 1674, då befallningsmannen Gunnar Olofsson Gallberg började arrendera gården och postförvaltningen i Tierp. Från 1681 återtog Karin Jönsdotter Planting ansvaret formellt, även om göromålen fullgjordes av någon annan eftersom hon uppgavs varken kunna läsa eller skriva. Hennes dotterson Anders Höök hade däremot som en studerad karl rika möjligheter att på rätt sätt förvalta postmästartjänsten. Han tillträdde formellt 1704 och torde med vikarier under vissa suspensionsperioder ha varit i tjänst till 1732. Inspektör Erik Nordgren var därefter ansvarig

fram till sin död 1739. Han efterträddes av sin namne, som dog 1765, 52 år gammal. Ytterligare sju postmästare ansvarade för postkontoret i Tierp fram till dess indragning den 30 september 1876. Den som då fick lämna befattningen var den 65 år gamle Johan Gerhard Alrik Ågren.

Naturligtvis fanns det en ersättningsanordning för postkontoret när det drogs in. En poststation hade två år tidigare inrättats med namnet **Tierps station** i järnvägsstationen. Där var stationsföreståndaren H A Carlén ansvarig för postgöromålen sedan den 15 december 1874. Han efterträddes under en kort period av H Åhrström, varefter näste man vid rodret, stationsinspektorn Per Axel Lorentz Johansson fick uppleva att sufffixet "station" slopades med 1878 års utgång. Den förenade post- och järnvägsstationen hette därefter blott Tierp.

Även om det sålunda fanns postservice i järnvägens hus var man inte nöjd i Gryttjom, där postkontoret hade legat. En förbättring hade det ändå blivit genom att en lantbrevbäring inrättats 1878 från Tierps station till Yfre. Detta torde ha bidragit till att poststyrelsen i sitt beslut den 4 februari 1878 avvisade framställningen om en poststation vid Tierps kyrka. Den framställningen var baserad på ett beslut av kommunalstämman den 18 november 1877.

Utan avseende lämnade poststyrelsen också den 6 oktober 1879 en framställning om att en poststation skulle öppnas "i trakten av Yfre eller Yttre, eller att någon person däromkring åtager sig att emottaga lösväska, lösbrev och vid järnvägsstationen uttaga post och tidningar till södra delen av församlingen".

Handlanden Carl Magnus Gille i Vikstahed skrev till postinspektionen i centraldistriktet den 15 augusti 1881, fem år efter postkontorets avveckling. Han föreslog att posten skulle gå från Tierps järnvägsstation längs stora landsvägen till Björklinge kyrka i stället för att gå från Örbyhus genom Viksta och Vendel till Björklinge. Vidare föreslogs en lantbrevbäringslinje från Örbyhus till Vendels kyrka samt vanlig postgång från Skyttorp till Viksta. Med den ändringen kunde enligt förslagsställaren poststationerna i Vendelsby och Viksta dras in.

Kommunalnämndens ordförande i Tierp Erik Anderén tyckte att det fanns giltiga skäl för indragning av poststationerna i Vendelsby och Viksta. Om den sistnämnda skrev han

att "den lilla verksamhet Viksta poststation nu har är förmodligen endast herr kronofogdens post". Han uppgav sig också veta att "herrarna vid Gryttjom" hade för avsikt att begära **"en poststation i närheten av detta stora ställe"**.

De indragningshotade poststationsföreståndarna fick naturligtvis ett ord med i laget. Wilhelmina Söderström i Vendelsby hemställde "att Vendelsby station måtte bibehållas och sökandens begäran såsom alltför egoistisk avslås". Carl Seger i Viksta ansåg att postlinjen mellan Örbyhus och Björklinge var den riktiga "synnerligast som tvenne landstatens tjänstemän, kronofogden Wennström och länsman Hedberg, äro boende vid samma linje". Han framhöll också att av den föreslagna nya postvägen längs stora landsvägen från Tierp till Björklinge gick den södra delen mellan Månkarbo och Björklinge "genom en skogstrakt, bebodd av få personer". Postmästare Carl Fredrik Flodman i Uppsala ville inte heller vara med om indragning av poststationerna i Vendelsby eller Viksta. Han erinrade om att den äldre postlinjen mellan Tierp och Björklinge blivit utbytt mot en linje mellan Örbyhus och Björklinge år 1878, då lantbrevbäring inrättats mellan Tierps station och Yfre. Därigenom hade den mest bebyggda och folkrikaste delen av Tierps socken fått ordnad postgång.

Poststyrelsen nöjde sig med dessa besked och beslöt att lämna handlanden Gilles framställning utan åtgärd. Men det dröjde bara några månader tills den av Anderén förutspådda framställningen om en poststation i Gryttjom dök upp. Bakom den låg flera handlande, godsägaren och landstingsmannen Sandén, garverifabrikören Edin, apotekaren Wikander och provinsialläkaren Egerström. De skrev bl a följande:

"Visserligen är lantbrevbäring inrättad ett stycke inom församlingen, men detta uppfyller icke behovet i så folkrik ort som denna, med särskilt fäst avseende vid den affärsverksamhet som under de senare åren uppstått å samma ställe som det numera indragna postkontoret var beläget".

Poststationsföreståndare Axel Johansson på Tierps järnvägsstation avstyrkte framställningen men ansåg att gångposten från järnvägen till Yfre skulle bytas ut mot körpost på grund av att postmängden ökat genom att kronofogden Wennström flyttat dit från Viksta.

Poststyrelsen fäste inte något avseende vid framställningen om en poststation i Gryttjom. Kronofogden skrev själv drygt två månader efter avslaget och begärde att få

en poststation i sin bostad, "belägen ej långt från Tierps kyrka på samma plats, där det forna postkontoret var beläget". Han föreslog för övrigt sin dotter Hilda till föreståndare för den önskade poststationen i Gryttjom. Hon var då föreståndare för poststationen i Viksta, som han gärna såg indragen. Men även denna framställning lämnade poststyrelsen utan avseende.

Kampen fortsatte och ett brev till poststyrelsen den 11 januari 1892 börjar så här försiktigt:

"Undertecknade innevånare inom Tierps socken anhålla härmed ödmjukligen att Kungl. Generalpoststyrelsen ville pröva om det låter sig göra att i trakten av Tierps kyrka inrätta en poststation för allmänhetens betjänande".

Brevet skrevs när lantbrevbäringen hade funnits mera än ett decennium, men det var fråga om en föga effektiv lantbrevbäring och inte minst värdepost krävde ofta besök vid den förenade post- och järnvägsstationen i Tierp. Petitionererna framhöll att denna var "belägen på nordligaste ändan av socknen och att den mest bebyggda delen var i trakten av Tierps kyrka".

Från pastorsämbetet hade de inhämtat uppgiften "att om man tänker sig en halvmils centralkrets för såväl Tierps station som Tierps kyrka, kommer inom det förstnämnda området 876 invånare och 4105 invånare inom det andra". Poststationsföreståndare Herman Graff, som hade efterträtt Axel Johansson vid Tierps järnvägsstation, var naturligtvis emot förslaget och framhöll efter en lång motivering att med de många bud som fanns, fick befolkningen sin post på ett tillfredsställande sätt. Han avslutade dock sitt svar med påpekandet, att om ännu en poststation skulle inrättas, vore den lämpligaste platsen Gryttjoms by.

Lantbrevbärare Erik Anderén på linjen Tierp-Yfre erbjöd sig att utan tilläggsersättning besöka skolhuset vid Tierps kyrka för att lämna och hämta post, Han hade sedan 1879 ständigt medfört komminister Berlins post och lämnat den i sockenstugan, belägen "på några famnars avstånd från skolhuset". Anderén var inte bara lantbrevbärare utan också ordförande i kommunalnämnden och vice ordförande i kommunalstämman. Han avslutade sitt yttrande på följande sätt:

"Det är min fulla övertygelse att kommunalstämman kommer att förorda Gryttjom, där provinisalläkarebostaden och apoteket äro belägna, förutom att Gryttjom är södra sock-

nens centralpunkt, motsvarande Tierps station för norra delen. Skulle en sådan händelse inträffa - som icke kan vara omöjligt - att Ullfors mjölkbud icke dagligen färdas till Tierps station, då blir det alldeles nödvändigt att få en poststation anordnad vid Gryttjom."

Här som på många håll i landet anlätades mjölkskjutsarna som bud till posten för dem som hade post att hämta eller lämna. Lantbrevbäringen hade ännu inte hunnit bli tillräckligt effektiv.

Kronolänsman A Lundquist i Eskesta fick ett ord med i laget. Han ansåg inte att någon poststation behövdes vid kyrkan och föreslog "att den gjorda ansökningen måtte, såsom helt och hållet obefogad, lämnas utan avseende". Till stor del torde hans inställning ha berott på att petitionärerna ansåg att lantbrevbäringen kunde slopas om en poststation inrättades. Men Lundquist var beroende av att det fanns en fungerande lantbrevbärare för hans tjänstpost.

Postinspektör Ljungh i Stockholm vägde skälen noga och föreslog i sin redovisning till poststyrelsen den 2 november 1892 viss ändring av lantbrevbäringen men inte någon poststation, vare sig i Gryttjom eller vid Tierps kyrka. Vid detta fäste sig poststyrelsen och försöket att få en poststation vid Tierps kyrka hade runnit ut i sanden

Långt senare, nämligen den 1 oktober 1963, fick man en poststation i kyrkbyn. Den fick namnet Tierp 2 och var en av de allra sista poststationer som inrättades i vårt land. Den ersattes på dagen elva år senare av modern lantbrevbäring med fullständig kasservice. Interna omorganisationer medförde bland annat att begreppet poststation försvann ur Postens vokabulär. Efter tillkomsten av poststationen i Tierps kyrkby inrättades bara fem ytterligare poststationer i hela vårt land.

Den nyss relaterade framställningen 1881 om att få en poststation i närheten av Tierps kyrka följdes av ytterligare en efter mindre än två decennier. Bland dem som talade för behovet av bättre postgång fanns då kronolänsmannen Gunnar Kjellén. Han hade flyttat till länsmansbostället Eskesta i juli 1900 och funnit att hans omkostnader för postbud var högre än expensanslaget på 100 kr. Därför måste han av egna medel "köpa papper, kuvert, bläck, lack och pennor mm". Hans postbud fann det också obehagligt "att i stark snöyra eller under häftigt regn stå på vägen

och invänta lantbrevbäraren på den av kall och genomträngande blåst så rika Tierpsläkten". Han var också rädd för att hans postväska med värdeförsändelser

"lätt skulle kunna bortsnappas av utefter landsvägen gående s k luffare, ryska sågfilare eller andra opålitliga personer. En dylik person kunde överfalla mina postbud och röva väskan ifrån dem, då dessa mången gång utgöras av barn i 12, 13 och 14-årsåldern".

Postinspektör Wilhelm Ljungh i Stockholm besökte personligen Gryttjom i april 1902 men det medförde inte något plus för dem som önskade en poststation där. Ljungh trodde sig nämligen finna att

"posttrafiken där icke för närvarande nödvändiggör poststations inrättande å platsen, men att postförbindelse medelst lantbrevbäring sex gånger i veckan är behövlig ej blott för personer vid Gryttjom än ock för personer boende vid Ullfors bruk och inom vidliggande trakt".

Lösningen blev också en väsentligt förbättrad lantbrevbäring. Korpralen Anders Gustaf Wester fick ett större och bättre betalt åtagande och nämndemannen Erik Eriksson anställdes som ny lantbrevbärare. Men önskemålen om en poststation bifölls inte. Som tidigare nämnts kom sex decennier senare en poststation till stånd i Tierps kyrkby.

Poststationen i Tierps järnvägsstation blev bara ett kvarts sekel gammal. Ett förvaltningspostkontor med namnet Tierp återinrättades nämligen den 1 april 1902. Det skedde dock på bekostnad av postkontoret i Gysinge, som hade hunnit förvaltas av fem olika postmästare sedan det inrättades 1850. Tillkomsten av förvaltningspostkontoret Tierp i korsningen mellan Västra järnvägsgatan och Södra Esplananden gjorde poststationen i järnvägsstationen obehövlig och den drogs således in med mars månads utgång 1902.

Till det nya förvaltningsområdet hänfördes poststationerna i Älvkarleö, Marma, Orrskog, Söderfors och Västland samt lantbrevbäringslinjerna Tierp-Månkarbo, Orrskog-Ängsbolaget, Söderfors-Hade och Söderfors-Löfåsen. Den 53 år gamle Felix Herman Lagerström fick detta förvaltningsområde, som med tiden ändrades något. I samband med ledigförklarandet lämnade fackorganet "Svensk postarkiv" viss information till ledning för hugade spekulanter. Den informationen fick följande utformning:

4 landtbrefbärare (med en frt.-åtgång af tillhopa 1,176,80 kr.).

Tierp (nu 6., enligt löneregleringsförslaget 4. klass). Under 1901 uppgick bokföringsarfvodet till 43,50 kr., lösväskarfvodet till 148 kr. och pspb-ersättningen till 1,84 kr.

Frt.-åtgången under år 1901 utgjorde vid pst i Tierp 6,184,20 kr. Under pk i Tierp skola förläggas pst:na i Elfkarleö, Marma, Orrskog, Söderfors och Vessland (med en sammanlagd frt.-åtgång af 12,024,12) samt

Pklokalen, som förhyres af postverket, består af ett stort expeditjonsrum och två andra rymliga rum. Bostadslägenhet, 4 rum och kök, med vatten- och afloppsledning, finnes att hyra i samma hus som pk-lokalen mot en årlig hyra af 550 kr.

Tillförseln af lifsmedel är ganska liflig, prisen därå medelmåttiga. Kommunalutskylderna utgå med 52 öre per fyrk. Läkare, apotek och bank finnas å platsen.

Postkontoret i Tierp hade ett tiotal chefer innan det efter postmästare Per Olof Harald Tornées avgång 1967 klassificerades som postexpedition och därefter fick olika beteckningar i den omvälvande tid av omorganisationer som präglade 1970- och 1980-talen. Med den nya terminologin finns det åter ett postkontor i Tierp där postmästaren fått ta ansvaret för service till ca 4200 hushåll.

Lövstabruk (Österlövsta socken)

Poststation 1869-10-01--1977-06-30

Den 9 mars 1860 bemyndigade regeringen poststyrelsen att "å lämplige ställen inrätta ett nytt slag av poststationer, vilka äro ämnade att, såsom speditjonskontor, för mera avlägsna orter, underlätta förbindelsen med närmaste postkontor eller postexpedition".

Före detta beslut fanns det bara 175 postkontor (fullständiga postanstalter) och 21 s k postuppsyningsmansplatser. Man skilde på postkontor och postexpedition, men i verkligheten hade dessa båda serviceställen samma funktion. Föreståndarna för postexpeditionerna kallades postexpeditörer och deras lönemässigt sett högre kolleger var postmästare, postinspektorer eller till och med kommissarier i några enstaka fall. I häftet "Posthistoria från Skurups kommun" lämnas en översiktlig redogörelse för terminologin inom Posten.

Inom Tierps nuvarande kommungränser inrättades bara en poststation på grund av det nämnda regeringsmedgivandet, innan ett annat beslut, det om kronobrevbäringens avskaffande, medförde tillkomsten av åtskilliga nya poststationer. Den tidigaste poststationen blev Lövestabruk, men ändå förhållandevis sent inrättad, nämligen den 1 oktober 1869. I beslutet stavades namnet Leufsta Bruk och till föreståndare antogs organisten Johan Linneberg. Han fick 300 kr i årsarvode, vilket var oförändrat, när skolläraren Jonas Jonsson tog över enligt poststyrelsens beslut den 18 maj 1877. År 1885 höjdes arvudet till 600 kr, det högsta som utgick till poststationsföreståndare. Frimärksuppbörden i Lövestabruk var stor och en sammanställning för år 1875 visar att den var störst för lantpoststationerna inom Uppsala län, d v s poststationer som inte var förenade med järnväg. Under år 1875 sålde Linneberg sålunda frimärken för 1460 kr. Näst bäst resultat visade poststationen i Örsundsbro med 1390 kr och på tredje plats kom då Alunda med 1278 kr. Endast järnvägsstationerna i Dannemora, Älvkarleö, Skutskär, Söderfors och Tierp överträffade Lövestabruks siffror.

Jonas Jonsson blev gammal i gården i Lövestabruk. Han var kvar så länge att institutionen med ålderdomsunderstöd hade hunnit införas, en form av nådegåva som tillämpades innan pensionssystemet införts. Det blev bara två poststationsföreståndare i Lövestabruk efter Jonsson, när han avgick 1922, och det var far och son. Nils Nyman blev formellt föreståndare 1944 och fick uppleva poststationens indragning med juni månads utgång 1977. Datumstämpeln var dock i bruk till och med den 3 december 1979 genom att lantbrevbäraren fullgjorde viss stationär service för de 73 hushåll som hade direktbetjänats av poststationen.

Söderfors (Söderfors socken)

Förenad poststation	1874-01-01--1901-06-30
Ej förenad	1901-07-01--1948-02-29
Postexpedition	1948-03-01--1977-06-30
(Lokal)postkontor	1977-07-01--

C J Åberg utsågs till föreståndare för den poststation som öppnades med 1874 års ingång i Söderfors vid ändpunkten av utgreningen från Orrskog vid den då för allmän trafik ännu inte öppnade järnvägen mellan Uppsala och Gävle. Åberg var

också utsedd till järnvägens stationsföreståndare. För postarbetet hade han bara 150 kr om året men begärde i ett brev till poststyrelsen den 9 november att få höjning "i likhet med föreståndaren för Skutskärs poststation till 400 kr årligen". Detta hade inte någon omedelbar verkan men genom ett beslut den 5 december 1878 höjdes beloppet till 360 kr per år. En ytterligare höjning till 420 kr tillämpades med 1896 års ingång. Det kom även efterträdaren till godo, stationsinspektoren K H Norrman.

I ett brev till poststyrelsen den 28 februari 1900 hemställde styrelsen för Upsala-Margrethill Järnvägsaktiebolag att föreståndarna för de större stationerna vid järnvägen skulle befrias från skyldigheten att också ha hand om poststationerna. Postinspektör Ljungh anmälde i ett brev till poststyrelsen den 26 februari 1901 att det nu var möjligt att inrymma Söderfors' poststation i en nybyggnad i järnvägsstationens närhet. Den ägdes av fotografen Erik Larsson, som antogs till föreståndare, då poststationen skildes från järnvägenden 1 juli 1901. Larssons kontrakt, som gav honom 600 kr om året, innefattade även skyldighet att fullgöra posttransporterna mellan järnvägen och poststationen. För att avlöna ett biträde fick Larsson dessutom 300 kr per år.

Villkoren förbättrades efter hand i takt med ökande posttrafik och Larssons sentida efterträdare fick uppleva att poststationen statushöjdes till postexpedition den 1 mars 1948. Efter omvälvande organisationsförändringar under 1970- och 1980-talen blev termen för posten i Söderfors postkontor. Som ny chef fick postmästare Kerstin Löfkvist överta ansvaret för service till drygt 900 hushåll.

U p s a l a - M a r g r e t e h i l l s j ä r n v ä g

Med öppnande för allmän trafik den 15 december 1874 av en del av den blivande norra stambanan, då i regi av Upsala-Margrethills järnvägsbolag, tillkom bl a de förenade post- och järnvägsstationerna Vendel, Örbyhus, Tobo, Tierp och Orrskog. De berörs i det följande i nu nämnd ordning, d v s i järnvägens riktning från söder till norr.

Den resande postpersonalen torde ha tjänstgjort under svåra förhållanden, något som bl a framgår av postinspektör Ljunghs brev till poststyrelsen den 10 september 1879. Däri heter det bl a att vagnarna uppvärmas med ånga, "men att denna uppvärmning, ehuru tillräcklig för passagerare, icke torde vara till fyllest för posttjänstemännen, vilkas göromål hindra dem att vara så tungt klädda". Frågan om att inreda en del av tredjeklass personvagn till postkupé blev ett ärende, som löstes så småningom efter förhandling mellan poststyrelsen och järnvägsbolaget.

Vendels station (Knypplan) (Tegelsmora socken)

Förenad poststation 1874-12-15--1966-04-30
Namn Vendels station 1874-12-15--1899-12-31

Järnvägens stationsföreståndare A F Wahlström blev ansvarig för postgöromålen, när den förenade post- och järnvägsstationen med namnet Vendels station öppnades den 15 december 1874. J Anderborg fullgjorde göromålen under en kortare period, innan stationsinspektör Frans Viktor Bergström fick ansvaret enligt ett beslut i december 1878. Han följdes 1892 av Carl Johan Hedberg, som fick uppleva att den sedan länge begärda namnändringen till Knypplan genomfördes med det nya seklets ingång. Motstånd från järnvägsbolaget bidrog till att ärendet försenades så mycket; det hade aktualiserats av kommunalstämman i Vendels sockenstuga den 29 oktober 1893 varvid bl a framhölls att den förenade post- och järnvägsstationen inte ens låg inom Vendels socken. Stationsförmannen Lars Gustaf Lind avlöste Heberg 1916 och för poststationen ansvarade järnvägspersonal till dess indragning med april månads utgång 1966.

Örbyhus (Vendels socken)

Förenad poststation 1874-12-15--1913-03-31
Ej förenad 1913-04-01--1938-09-30
Postexpedition 1938-10-01--1966-04-30

Stationsinspektorn Edvard Pihlblad fick med 240 kr i årsarvode för den delen av arbetet ansvar för poststationen i Örbyhus, inrättad den 15 december 1874. Det höjdes efter hand och när Jöns Brolin tog över 1904 var det 600 kr utöver 360 kr i biträdesersättning. Utvecklingen för posten var så kraftig att den måste skiljas från järnvägen den 1 april 1913, då handlanden Frans Gerhard Pettersson blev föreståndare. Med fortsatt positiv utveckling höjdes poststationen till postexpedition den 1 oktober 1938. Med

ny terminologi under 1970-talet kallas den postkontor, vars postmästare Lilian Sättler har fått ta över ansvaret för postservice till drygt 1400 hushåll.

Tobo (Tegelsmora socken)

Förenad poststation 1874-12-15--1915-11-30
Ej förenad 1915-12-01--1951-09-30
Postexpedition 1951-10-01--1977-06-30
(Lokal)postkontor 1977-07-01--

Per Axel Lorentz Johansson fick ansvaret för postgöromålen vid den förenade post- och järnvägsstationen i Tobo, när järnvägen Uppsala-Gävle togs i bruk för allmän trafik den 15 december 1874. Han efterträddes av stationsinspektör Johan Erik Schock 1878 och från 1892 finner vi Olof Petter Nilsson på samma befattning. Under den följande perioden med förening av post- och järnvägsgöromål ansvarade Arvid Magnus Wahlqvist från november 1914, men med december månads ingång 1915 skildes järnvägen från posten. Den togs om hand av fröken Ebba Elisabet Lundberg under drygt ett års tid. Pensionerade stationsinspektorn Johan Andeon Charles Rosqvist fick nu ta fatt och fick uppleva ytterligare trafikökning. Poststationen höjdes till postexpedition den 1 oktober 1951 och kallas postkontor i den nya terminologin. Dess chef fick med titeln postmästare ta ansvar för postservice till omkring 500 hushåll.

Tierps station (Tierp) (i Tierps köping)

Förenad poststation 1874-12-15--1902-03-31
(Namn Tierp fr o m 1879-01-01)

Järnvägspoststationen i Tierp fick namnet Tierps station när den inrättades den 15 december 1874 med H A Carlén som ansvarig för postgöromålen. Han följdes efter kort tid av H Åhström, som i sin tur enligt ett beslut den 5 december 1878 efterträddes av Per Axel Lorentz Johansson. Med 1879 års ingång slopades suffixet "station" i postnamnet. Postkontoret med namnet Tierp (i Gryttjom) hade dragits in den 30 september 1876. När namnändringen från Tierps station till Tierp fördes på tal redan i samband med att postkontoret i Gryttjom drogs in, tillstyrkte postinspektören en sådan ändring "så mycket hellre som ingen som helst utgift därigenom förorsakas Kungl.Postverket, enär den indragna expeditionens sigill och brevstämpel då kunna användas". Det framgår inte av tillgängliga dokument, varför man inte tog tillfället i akt utan lät tillverka sigill och datumstämpel med suffixet "station".

Stationsinspektör Herman Ulrik Theodor Graff övertog 1889

ansvaret för posten i Tierp men fick lämna detta, när ett fullständigt postkontor öppnades den 1 april 1902, varom berättas i inledningen av detta häfte. Därigenom kunde den förenade poststation dras in.

Orrskog (Söderfors socken)

Förenad poststation 1874-12-15--1955-12-31

Stationsinspektör Emil Nicolaus Brändström fick ansvar för postgöromålen vid den förenade post- och järnvägsstationen i Orrskog, när den öppnades den 15 december 1874. Per Axel Lorentz Johansson, som varit poststationsföreståndare i Tobo och Tierps station under relativt korta perioder, efterträdde honom och fick nu en sammanhängande cirka 20 år lång period i Orrskog. Han efterträddes den 1 december 1898 av stationsskrivaren Claes Albert Ekman, som i augusti 1910 lämnade över till Johan Erik Åhlén. Som knutpunkt för järnvägsförgreningen till Söderfors motiverades länge, att poststationen bibehölls i Orrskog, men med 1955 års utgång kunde den avvecklas.

KRONOBREVBÄRINGSREFORMEN

En mycket stor reform av postdistributionen började genomföras i ungefär hälften av de svenska länen år 1874. Då fick postverket ta över ansvaret för kronobrevbäringen, som funnits sedan lång tid före postverkets födelse. Kronobrevbäringen ersattes med ett stort antal nya postgångar samt poststationer, "en i var socken, där så behövdes". Resultatet av just denna reform är kanske det som mest påtagligt speglas i verksamheten på det lokala planet under förra århundradets sista decennier. Mängder av protokoll skvallrar om vilken betydelse reformen hade för de olika socknarna. De speglar hur församlingar som

inte fick del av förbättring gjorde sig påminta i kampen för rättvisa, sett från deras egna utgångspunkter. För hembygdsforskare har handlingar i anslutning till denna reform största intresse.

Efter en omfattande utredning i samråd med länsstyrelserna preciserades det konkreta sättet för att genomföra reformen i en kunglig förordning den 5 december 1873. Från 1874 års ingång kunde 530 nya poststationer inrättas och ett år senare ungefär lika många. Den ursprungliga avsikten var att genomföra omorganisationen 1874 över hela landet, men i hälften av länen måste det anstå. Till grund för uppskov hade länsstyrelserna åberopat "så väl i orterna pågående järnvägsanläggningar, vilka då de fullbordas, måste föranleda en väsentlig omreglering av postförbindelserna, som ock ännu på prövning beroende frågor om förändrad indelning i fögderier och härad m m".

Ett annat skäl till försening av omorganisationen uppgavs vara uteblivna anbud på postföring eller att avgivna anbud befunnits oantagbara vid poststyrelsens prövning. För Uppland kan man säga att reformen i stort sett genomfördes med 1875 års ingång. Det totala antal nya poststationer som hade inrättats på grund av att postverket övertog kronobrevbäringen, uppgick till 1141, när poststyrelsen redovisade resultatet i sitt brev till regeringen den 25 juni 1875.

Det viktigaste målet för postverket när kronobrevbäringen upphörde, kan sägas ha varit att tillgodose den statliga och kommunala lokalförvaltningens behov. Detta speglas bland annat i valet av plats för många av de nya poststationerna hos eller nära en kronofogde, en länsman eller till och med en fjärdingsman. Däremot tycks reformens tillskyndare, generaldirektör Wilhelm Roos, inte ha haft den åsikten att de kommunala befattningshavarna var helt så beroende av att få posten bekvämt till sig. Bland de problem som han berörde när han redovisade till regeringen resultatet av reformen med kronobrevbäringens upphörande kan nämnas de kommunala uppdragstagarnas ovilja att bege sig till en närbelägen poststation för att hämta post. De hade vant sig vid att få den utdelad av kronobrevbäraren i bostaden.

Ur den sammanfattning med uppgifter på nya postgångar och poststationer, som poststyrelsen redovisade till regeringen, citeras här nedan de siffror som lämnades den 25 juni 1875:

Trpt från 1874	Län	Antal nya åkande poster	Antal nya gående poster och sjöposter	Antal nya poststationer
				530
	B	18	22	69
	C	14	5	34
	D	9	3	35
	E	14	13	43
	L	2	8	21
	M	28	7	49
	O	5	15	42
	P	19	34	91
	R	25	15	77
	S	11	10	70
	T	11	6	37
	Y	4	7	16
	Z	7	5	27
Summa				1 141

Av andra skäl än kronobrevbäringsreformen inrättades poststationer efter hand, många förenade med järnvägsstationer. Totala antalet nya poststationer under år 1874 var 671, under år 1875 658 och under 1876 81. Några av de mest olönsamma drogs in och nettoökningen i poststationsbeståndet blev 623 under år 1874 och 642 under år 1875. De fyra poststationer som inrättades den 1 januari 1875 inom gränserna för Tierps nuvarande kommun som en följd av att ansvaret för kronobrevbärningen övertogs av postverket redovisas närmast härefter i bokstavsordning. Därefter berörs i kronologisk ordning efter inrättandedatum tolv senare tillkomna poststationer.

Hällnäs (Hällnäs socken)

Poststation 1875-01-01--1879-06-30
(Åter med namn Enbo 1917-12-15)

Till föreståndare för poststationen i Hällnäs utsågs, när den öppnades med 1875 års ingång, organisten K A Kastberg. Han fick 100 kr i årsarvode. En av poststyrelsen i september 1875 begärd undersökning av de nya poststationernas lönsamhet visade att frimärken hade sålts för knappt 107 kr under 1875 och att antalet under året inlämnade värdeförsändelser uppgick till 89. Tanken på eventuell indragning vid det tillfället torde ha förfallit på grund av följande anteckning i redovisningshandlingen: "Så obetydlig stationens uppbörd än är, torde svårighet möta för dess indragning tillfölje av ortens avskilda läge från postvägar".

Några år senare blev det ändå aktuellt med poststationens indragning. Uppbörden för 1877 hade visserligen ökat till 174 kr, men det ansågs lämpligt att ersätta poststationen med lantbrevbärning i kombination med ett kommunombud som kunde förmedla kontakten mellan lantbrevbäraren och dem som inte nådde honom under hans vandring. Kronolänsmannen begärde i ett brev den 25 maj 1878 uppgift från socknen om namn på lämpligt kommunombud. Kommunalstämman den 31 maj 1878 fann sig emellertid inte böra utse något kommunombud. Det svaret resulterade i att kronofogde Holm i Alunda i ett brev den 8 juli 1878 framhöll att

"då kommunen ej synes hava fullt fattat Kungl. Generalpoststyrelsens förslag om förändring i postgången på Hällnäs, ny kommunalstämma med första ånyo utlyses, därvid nämnde förslag, innehållande: 'Gångposten Skjerplinge-Hällnäs, 1,3 mil, förändras till lantbrevbärning med indragning av poststationen i Hällnäs', delgives församlingen med inforrande av dess yttrande, huruvida den önskar begagna sig av det tillfälle till utväxling av även enskilda brev och andra försändelser som lantbrevbäringsinrättningen erbjuder, i vilket fall kommunen bör i enlighet med instruktionens innehåll utse ett därtill lämpligt ombud".

Stämmans deltagare tog nu skeden i vacker hand och "ehuru de helst ville bibehålla nuvarande postgång" utsåg de K A Kastberg till kommunombud. Ändringen genomfördes vid halv-

årsskiftet 1879 och Kastbergs anställning i postverket upphörde. Till kommunombuden utgick ingen ersättning av postmedel. Senare inlämnade protester mot poststationens indragning ledde inte till någon ändring men sent omsider fick socknen en poststation nära kyrkan, den med namnet Enbo den 15 december 1917. Ett kvarts sekel senare fick socknen ännu en poststation, benämnd Upplands Fagerviken, och efter fyra år ytterligare en, den i Vavd.

Skärplinge (Österlövsta socken)

Poststation	1875-01-01--1879-06-30
	1920-02-01--1948-02-29
Postexpedition	1948-03-01--1977-06-30
(Lokal)postkontor	1977-07-01--

Handlanden L Chr Lundgren blev föreståndare för poststationen i Skärplinge, inrättad med 1875 års ingång. Hans årsarvode blev 150 kr, en summa som väl täcktes av frimärksförsäljningen under första verksamhetsåret. Trots att uppbörderna uppgick till ca 360 kr under 1875 ansåg kronolänsmannen att "stationen torde kunna undvaras". Detta bortsåg poststyrelsen från vid det tillfället, men när man planerade för lantbrevbärings införande blev det ändå allvar av kronolänsmannens uppfattning. Lundgren sades upp från befattningen och en lantbrevbäringslinje inrättades med juli månads ingång. Frågan behandlades vid kommunalstämman nära nog ett år innan, nämligen den 28 juli 1878. Protokollets andra paragraf säger bl a följande:

"Efter en kort diskussion beslöt stämman med 5510 röster mot 1184, att en lantbrevbärning skulle anordnas mellan Leufsta Bruks poststation och Skjerplinge och utsågos till ombud för emottagande och avlämnande till lantbrevbäraren av enskilda brev och försändelser herrar folkskolläraren N G Svartström i Försäter och handlanden Alfred Lundgren i Skjerplinge. Från Skjerplinge by hade där bosatta röstägande ledamöter talrikt infunnit sig på stämman och ville de, jämte ett par i trakten boende, till protokollet hava anfört, att de önskade Skjerplinge poststations bibehållande och i sådant fall förbindelse med Leufsta Bruks poststation".

Till lantbrevbärare antogs skomakaren Erik Petter Åkerman i Knuters. Hans sonson Erik Åkerman har i Uppsala postregions personaltidning "Uppsalaposten" genom tre artikelavsnitt år 1988 gett en levande minnesberättelse om sin farfar och far, vilka båda var lantbrevbärare, farfadern under 35 år och fadern under fyra år. Erik Åkerman upplevde själv att få följa med båda på några av deras turer.

Indragningen av poststationen i Skärplinge togs emot med missnöje och man ansåg sig ha fått en mindre god ersättning genom lantbrevbäraren. Särskilt besvärligt blev det med förmedling av värdepост. Det skulle ändå dröja fyra decennier innan man lyckades få poststationen åter. En framställning i detta syfte annoterades med diarienummer Ib 1919/2300 i poststyrelsen och ledde till beslutet att återinrätta poststationen med februari månads ingång 1920. Den lokala trafikutvecklingen gick rätt väg och den 1 mars 1948 höjdes poststationen till postexpedition. Den följde den moderna tidens utveckling och omvandlades enligt ny terminologi till postkontor. I april 1987 råkade postkontoret ut för en explosionsartad brand som medförde att det fick inrymmas i provisoriska lokaler i före detta ålderdomshemmet Nordbergahemmet. Postmästare Elov Fredriksson och postförmann Ingemar Tegelberg använde natten till att röja upp och planera för fortsatt funktion redan följande dag.

För postservice till de drygt 1600 hushållen med postadress Skärplinge har ansvaret senare övertagits av postmästare Anders Hagström.

Över Skärplinge har posten expedierats till postombuden i Fagerviken (1934-07-01--1943-05-30), Försäter (1945-05-01--1962-05-30), Åkerby (1934-07-01--1962-05-30) och Elinge (1947-12-01--1962-05-30).

Poststation 1875-01-01--1966-10-31
(Namn Vendelsby 1875-06-01--1899-12-31)

Vendel (Vendelsby)

Med mamsell Vilhelmina Söderström som föreståndare öppnades en poststation med namnet Vendel den 1 januari 1875. Hennes årsarvode blev 200 kr, med ett undantag det högsta bland alla kontrakt som gällde inom Uppsala län från och med 1875 års ingång. På grund av förväxling med Vendelsstation i grannsocknen Tegelsmora vid sortering av post fick poststationen i Vendels socken heta Vendelsby från och med juni 1875. Ändringen initierades av ett brev redan den 29 december 1874 från komminister C R Wallman till poststyrelsen. Vid ärendets behandling tänkte landskansliet på en lösning som innebar "att Wendels jernvägsstation och Wendels poststation måtte åtskiljas med

siffrorna 1 och 2". Så blev ju inte lösningen, men det är intressant att tanken på ett siffersystem kom upp så tidigt.

Posten kom till Vendelsby via en postföringslinje från Viksta. Mamsell Söderström (hon skrev förnamnet Mina i sin tjänstekorrespondens) fick årsarvodet höjt till 300 kr efter halvtannat år. Vid undersökning av de nya poststationernas lönsamhet låg Vendelsby egentligen illa till, men lönehöjningen medgavs sedan Mina gjort en villkorlig uppsägning. Postinspektör Bergman skrev i anslutning här-till bland annat

"att ehuru uppbörden vid Wendelsby station likasom vid Wiksta är synnerligen obetydlig så att dessa stationer väl borde indragas om icke flera tjänstemän voro bosatta i deras närhet och däröver hade sin post, det måhända icke nu kan vägras Mamsell Söderström den begärda förhöjningen". Poststationen räddades alltså den gången och med dubbelt så stor frimärksförsäljning som årsarvodet blev det inte heller tal om indragning när lantbrevbäring infördes i länet 1879. Dess bibehållande kom ändå i fråga och Minas efterträdare Joh Normelin fick nöjas med 200 kr i årsarvode, samma belopp som tillkom förre fanjunkaren Gabriel Reinhold Hülphers, när han tog över poststationen med september månads ingång 1893. Han fick det dock höjt till 300 kronor den 1 juli 1901.

Dessförinnan hade han fått byta datumstämpel och sigill. Poststationen återfick nämligen sitt ursprungliga namn med det nya seklets ingång. Detta var möjligt genom att poststationen Vendels station samtidigt fick sitt namn ändrat till Knypplan. Försök att få bort namnet Vendels station hade gjorts flera gånger dessförinnan.

Poststationsföreståndare Hülphers avled den 13 september 1905 och från följande dag var hans dotter Hilda Maria föreståndare. Inte förrän med 1917 års ingång lyckades hon få någon löneförbättring, då från 300 till 360 kr per år. Bland senare poststationsföreståndare kan nämnas Astrid Alice Söderlund (från 1951). Efter andra världskriget genomfördes en kraftig utbyggnad av lantbrevbäringen i samband med motorisering och många små poststationer kunde effektivt ersättas med bilåkande lantbrevbäring. Så blev också fallet för Vendel med oktober månads utgång 1966.

Västland (Västlands socken)

Poststation 1875-01-01--1968-05-11
(Skrevs Wessland/Vessland t o m 1909-06-30)

Med namnet Wessland inrättades en poststation den 1 januari 1875 i Staf, där mamsell Maria Carolina Ekelund blev föreståndare med 150 kr i årsarvode. Poststationens namn skrevs Västland från och med juli 1909. Efter 1875 års undersökning av poststationernas lönsamhet skrev postinspektören: "Stationen kan gärna indragas och länsmannens post besörjas med lösväska på Tierps station". Så blev det nu inte och när lönsamheten på nytt undersöktes i anslutning till att lantbrevbäring skulle införas, visade det sig att uppbörden vid Vesslands poststation år 1877 stigit till 406 kr, medan årsarvodet ännu var 150 kr. När änkefru Maria Katharina Jonsson övertog poststationen vid 1895 års ingång fick hon 200 kr i årsarvode, vilket höjdes till 300 kr 1903 och till 360 kr 1917.

Anna Jansson blev föreståndare för poststationen 1926 och hennes son Sam Tilefors tog över 1954. Han fick uppleva poststationens indragning den 11 maj 1968 i anslutning till att postverket införde ny sorterings- och transportorganisation. Han blev nu bilåkande lantbrevbärare på en ny linje från Tierp över Ersta, Strömsberg och södra Västland. Hushållen som haft postadress Västland, delades upp på fyra olika distributionsområden, Tierp, Karlholmsbruk, Marma och Skärplinge. Ett 60-tal brev till filatelister uppges ha blivit stämplade i Västland på poststationens sista dag utöver "den vanliga posten".

Mehedeby

Poststation 1913-06-01--1965-03-31
Postombud 1965-04-01--1973-06-30

Med timmermannen Karl Emil Pettersson som föreståndare öppnades den 1 juni 1913 en poststation i Mehedeby. I hans kontrakt ingick villkoren att ombesörja posttransporter till och från tåget samt tömma brevlådan vid järnvägsstationen, allt för en årsersättning på 240 kr inklusive poststationens skötsel. Ersättningen höjdes till 420 kr år 1916. Elsa Thomsson blev ny förståndare den 1 mars 1926.

När poststationen drogs in med mars månads utgång 1965, inrättades ett postombud i vars datumstämpel graverades TIERP 1 POB 1. För dess skötsel ansvarade kioskägare Simon Leandersson. Lantbrevbäraren blev genom efter hand större befogenheter så effektiv att postombudet såsom föga utnyttjat kunde dras in. Detta genomfördes vid halvårsskiftet 1973. En bidragande orsak till omorganisationen var också att hushållsunderlaget på lantbrevbäringslinjen hade minskat från 286 till 255 hushåll sedan poststationens in-dragning. Att flottningen upphörde på Dalälven påverkade också lantbrevbärarens statistik i negativ riktning.

Enbo (Hållnäs socken)

Poststation 1917-12-15--1977-06-30
(Lokal)postkontor 1977-07-01--1979-09-29

Vid kommunalstämman i Hållnäs den 8 januari 1917 presenterades ett förslag av kyrkoherden K O Larsson m fl att ingå till postmästaren i Uppsala med anhållan om en poststation i närheten av kyrkan. Därmed började ett ärende som omfattar drygt 40 sidor i Postens centralarkiv (diarienummer I b 4834/1917). Efter en omfattande utredning uppgav postdirektör Erik G Lanng i ett brev till poststyrelsen den 26 november 1917 att poströrelsen inom Upplands nordligaste del tilltagit så mycket att en avlastning behövdes för Lövstabruks del. Utredningen resulterade bland annat i förslaget att inrätta en poststation med namnet Enbo vid Hållnäs kyrka och anordna lantbrevbäring med tre turer i veckan på en åtta kilometer lång linje från Enbo till Hjälmsunga och Hållens by. Den linjen behövdes för att kompensera Hjälmsunga, som uteslöts ur lantbrevbäringen på ringlinjen Lövstabruk-Skärplinge-Fagerviken-Hållnäs-Lövstabruk. Postdirektören föreslog att förändringarna skulle "genomföras från och med den 15 december 1917, innan tidningsprenumerationen för nästa år börjat". Omorganisationen medförde en årlig merkostnad för postverket på 707 kr.

Poststyrelsen beslöt enligt förslaget och med handlanden K R Kastberg tecknades kontakt om att ansvara för poststationen mot 200 kr i årlig ersättning. Det skedde i konkurrens med handlanden C M Jansson i Hjälmsunga, som ville ha poststationen förlagd till sin handelsbod. Hållnäs kommun

hade emellertid bestämt uttalat sig för att poststationen skulle ligga i kyrkans närhet. Den utvecklades gynnsamt och dröjde sig kvar längre än de flesta andra mindre poststationer. Inte förrän med september månads utgång 1979 avvecklades den.

J ä r n v ä g e n T i e r p - S t r ö m s b e r g

I ett brev till poststyrelsen den 24 november 1917 anmälde postdirektionen i Gävle till poststyrelsen att järnvägen Tierp - Strömsberg väntades bli "öppnad för trafik under förra delen av nästa december". Bland följaktliga förändringar i traktens postförhållanden anfördes att poststationer skulle inrättas i Strömsberg och Karlholm, postföringslinjen Tierp-Västland-Karlholm avkortas till en linje Strömsberg-Karlholm samt lantbrevbäring anordnas från Tierp till Lunda "eller den punkt norr om Tolfta kyrka, där allmänna landsvägen skär den nya järnvägslinjen".

Den nya järnvägen kom att öppnas för allmän trafik redan den 5 december 1917, men lokalfrågan för poststationen i Strömsberg gjorde att postens omorganisation sköts upp till den 15 december.

Strömsberg (Tolfta socken)

Poststation 1917-12-15--1968-05-11

Till föreståndare för poststationen i Strömsberg (ej förenad med järnvägen) antogs vid dess öppnande fröken Esther Augusta Lindh med 380 kr i årsarvode, vilket även inkluderade ersättning för att hon ombesörjde transporter mellan järnvägsstationen och poststationen. Enligt postdirektörens motivering skulle poststationen "närmast betjäna det framåtgående brukssamhälle, vilket har Strömsbergsbruk som medelpunkt och dessutom tjäna som utgångspunkt för landsvägspostlinjen utefter Tämnareån till Västland och Karlholmsbruk".

Inga-Britt Nordvall blev föreståndare för poststationen i Strömsberg den 1 mars 1955 men strukturförändringar inom postverket bidrog till att poststationen inte blev så gammal. I samband med att en ny transport- och sorteringsorganisation infördes drogs poststationen in den 11 maj 1968.

Karlholmsbruk (Västlands socken)

Poststation 1917-12-15--1957-09-30
 Postexpedition 1957-10-01--1977-06-30
 (Lokal)postkontor 1977-07-01--

Postdirektionen anförde i sin framställning att "poststationen i Karlholm sedan länge varit ett önskemål bland invånare i Karlholms brukssamhälle och den fiskarebefolkning som är bosatt i denna kusttrakt".

Till föreståndare antogs bokhållaren V R Hedberg som fick ett kontrakt på 360 kr om året i ersättning för poststationens skötsel. Den positiva utvecklingen av rörelsen glädde inte minst Sylvia Anna Lisa Johansson, som blev föreståndare 1954. Hon fick nämligen uppleva att poststationen stathöjdes till postexpedition den 1 oktober 1957 ett år efter att posten inrymts i nya lokaler. Hennes titel blev "stationsmästare". Med ändrad terminologi blev det ett postkontor i Karlholm 1977, vars chef Anita Eklöf med titeln postmästare 1976 fick överta ansvaret för service till ca 850 hushåll.

Ullfors (Tierps församling)

Poststation 1918-07-01--1963-09-30
 Postombud 1963-10-01--1964-12-31
 1966-01-03--1969-10-31

Poststationen med namnet Ullfors inrättades den 1 juli 1918 efter behandling av en framställning om en poststation vid Ullfors bruk (diarienummer I b 1956/1918). En av dess föreståndare var Rickard Östen Marteleur, som tillträdde 1952. Vid indragningen den 30 september 1963 ersattes poststationen med ett postombud vars datumstämpel bar gravyren TIERP 2 POB 1. Det drogs in med 1964 års utgång. Med direkt anknnytning till posten i stationssamhället fick ett postombud i Ullfors under perioden januari 1966 - oktober 1969 gravyren TIERP 1 POB 2 i datumstämpeln.

Tolftabro (Tolfta socken)

Poststation 1920-08-01--1924-06-30

Kommunalstämman med Tolfta församling i kommunalrummet den 18 augusti 1918 beslöt låta inlämna en ansökan om "inrättandet snarast möjligt av en poststation i Ersta jämte

avlämnandet av särskilda postväskor i Wallskoga och Sjukarby". Efter en omfattande utredning resulterade framställningen i poststyrelsens beslut den 23 juli 1920 om en poststation i Tolftabro. Ur postdirektionens redovisning till poststyrelsen har jag funnit det lämpligt att göra följande citat:

"För trakten mellan Tierp och Tolfta föreligger här den konflikt som så ofta uppstår vid öppnandet av en järnvägsled. Trafiken får nya anknypningspunkter: befolkningen utefter en äldre stråkväg ser sig gå miste om vissa förmåner, som den vant sig vid och ser på som ett slags privilegium. Sjukarby är en stor by och ligger på ungefär en halv timmes avstånd från postkontoret i Tierp och 15-20 minuters väg från Tolftabro. Vallskoga är mindre betydande och avståndet därifrån till postkontoret är cirka 15 minuters gång".

Poststyrelsen beslöt att poststationen i Tolftabro skulle öppnas den 1 augusti 1920 med samtidig indragning av lantbrevbäringen Tierp - Lunda. Särskild postutlämning till Sjukarby ingick i poststationsföreståndarens åtagande med sammanlagd årsersättning av 980 kr.

Med poststationens tillkomst skapades rariteter för hembygdssamlade filatelister. Medaljongfrimärkena var på upphållningen och inte många lär ha blivit använda i Tolftabro. Även efterföljande bandfrimärken med stämpelavtrycket Tolftabro noteras högt i stämpelkatalogerna. Poststationen blev nämligen kortvarig och drogs in den 30 juni 1924.

Månkarbo (Tierps socken)

Poststation 1937-06-01--1977-06-30
 (Lokal)postkontor 1977-07-01--

Erik David Jansson blev föreståndare för poststationen i Månkarbo som öppnades den 1 juni 1937. Rationaliseringsplaner under 1960-talet pekade på indragning men när detta blev känt protesterade bl a fastighetsägareföreningen. Det blev en nådatid och när frågan på nytt togs upp 1976, organiserades poststationen som postställe. Från och med 1986 används enbart benämningen postkontor för alla typer av postkontor och även för postställen. Postutdelningen i Månkarbo utgår från Tierp.

Västerensta (Tierps kommun)

Poststation 1937-06-01--1963-09-30

Samtidigt med att en poststation inrättades i Månkarbo öppnades också en i Västerensta den 1 juni 1937. Eva Margareta Eriksson blev dess föreståndare i november 1938. Poststationen skrevs i två namn Väster Ensta till och med den 14 maj 1939 och därefter i ett namn. Förändringen ägde rum samtidigt med att ett stort antal poststationer fick namnen ändrade eller justerade. Poststationen ersattes med lantbrevbäring från Tierp med oktober månads ingång 1963.

Upplands Fagerviken (Hållnäs socken)

Postombud 1934-07-01--1943-05-30
Poststation 1943-06-01--1968-04-30

En framställning om att inrätta ett postombud i Fagerviken (diarienummer I b 241/1934) hade framgång och från och med den 1 juli 1934 fanns ett sådant där i vars datumstämpel graverades SKÄRPLINGE POB 1. Den byttes ut mot en datumstämpel med gravyren UPPLANDS FAGERVIKEN den 1 juni 1943, sedan postombudet Carl Enar Sandström själv hade begärt att få en poststation i ett brev den 7 augusti 1942. Postmästare Robert Edström i Gävle tillstyrkte. Poststyrelsen beslöt om inrättandet sedan postdirektionen också pekat på den ökade posttrafiken och framhållit att det inte fanns några "av kristiden beroende tillfälliga inrättningar förlagda till Fagerviken" utan att den stegrade rörelsen var helt beroende av den allmänna utvecklingen på orten. Fagerviken höll inte måttet för de nya normer som gällde för poststationer efter hand som lantbrevbäringen effektiviserades. Poststationen drogs in den 30 april 1968.

Sandby (Västlands socken)

Poststation 1944-08-01--1964-05-30

Ett halvt sekel innan poststationen i Sandby blev verklighet, förelåg en framställning om en sådan. Det var byamännen som i ett brev till poststyrelsen den 1 november 1894 skrev bl a följande:

"Som Wesslands poststation är belägen i södra delen av kommunen fyller den egentligast sitt behov för där boende personer, varemot i norra delen boende dels nödgas hämta posten med bud på lång väg och dels hämta posten på annat håll såsom Skutskär och Löfstabruk genom lättare tillfällen till bud".

Under remissbehandlingen uttalade kronolänsman G Haffsenius att han tyckte det var tillräckligt med lantbrevbäring. Under fortsatt utredning föreslogs att poststationen i Västland skulle flyttas till Sandby by. Postinspektören i Mellersta distriktet sköt emellertid det hela i sank bl a genom följande yttrande den 4 februari 1895:

"Vad först angår förflyttning av poststationen i Vessland från dess nuvarande plats, tillåter jag mig framhålla att sådan åtgärd ej torde vara lämplig, enär stationen för närvarande är belägen ej långt från kyrkan och i övrigt i den trakt dit största affärsverksamheten inom socknen är förlagd. Beträffande åter inrättande av särskild poststation eller anordnande av lantbrevbäring till Sandby by, anser jag mig ej heller härtill kunna lämna mitt förord, enär dels därstädes ej finnes boende någon person, som äger att vid brevväxling använda tjänstefrimärken, dels avståndet från nämnda by till Vesslands poststation uppgår till allenast något över en halv mil, dels den av poststationsföreståndaren i Vessland beräknade portouppbörderna från ifrågavarande trakt utgör endast 158 kronor per år".

Poststyrelsen beslöt vid föredragning den 7 februari 1895 att inte låta ärendet föranleda till vidare åtgärd. Många förändringar genomfördes i traktens postförhållanden innan en framställning (diarienummer I b 1476/1944) ledde till att en poststation inrättades den 1 juni 1944 med Victor Helmer Olsson som föreståndare. 1960-talets rationaliseringsvåg svepte emellertid bort poststationen, som hann bli jämnt 20 år gammal. Den avvecklades den 30 maj 1964.

En skånsk poststation med namnet Sandby fanns under tiden 1874-1910, berörd i häftet "Om posten i Hästveda och Stoby pastorat".

Vavd (Hållnäs socken)

Poststation 1947-08-01--1968-04-30

En framställning (diarienummer I b 1275/1947) ledde till att poststationen i Vavd inrättades den 1 augusti 1947. I februari 1958 anställdes Anna-Lisa Tidstrand som föreståndare. Hon fick vara med om poststationens indragning den 30 april 1958. Den ersattes med billantbrevbäring från Skärplinge. Bara 45 hushåll hade under de sista åren hämtat sin post vid poststationen.